

## 7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

### 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · PUANLAMA ANAHTARI

Senaryo 5 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

**1.** SB 7.1.1 · Dâhil olduğu gruplarda ve sosyal hayatta etkili iletişimin önemini sorgulayabilme · orta

20 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                                                                                                | Puan |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| a)    | Birinci davranışı örnekle yazar (telefonu bırakıp göz teması kurma / dinlemeye hazır olma, ben dili kullanma, saygılı bir dille konuşmaya davet etme, çözüm üretme). | 8    |
| a)    | İkinci davranışı örnekle yazar.                                                                                                                                      | 4    |
| b)    | Konuşma 1'den bir sözü suçlama ya da kabalık içermeyen, ben diliyle ya da saygılı biçimde yeniden yazar.                                                             | 8    |

**a) Örnek cevap:** Ömer telefonu bırakıp annesine dönüyor, yani onu gerçekten dinliyor. Annesi "üzülüyorum" diyerek ben dili kullanıyor, Ömer'i suçlamıyor.

**b) Örnek cevap:** "Sen zaten beni hiç dinlemiyorsun!" yerine: "Seninle konuşurken telefona bakınca dinlenmediğimi hissediyorum. Biraz konuşabilir miyiz?"

**Sık hatalar:** Davranış yerine konuşmanın sonucunu yazmak; Yeniden yazarken yine suçlayıcı ifade kullanmak

**2.** SB.7.1.2 · Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme · orta

15 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                                                                       | Puan |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| a)    | Birinci engeli numarasıyla doğru açıklar.                                                                                                   | 3    |
| a)    | İkinci engeli numarasıyla doğru açıklar.                                                                                                    | 3    |
| b)    | Engele uygun bir çözüm önerir (rampa, asansör ya da kütüphanenin zemin kata alınması, alçak tezgâh, geniş kapılı tuvalet, düz zeminli yol). | 3    |
| b)    | Çözümün öğrencinin okul hayatına öteki öğrencilerle eşit biçimde katılmasını nasıl sağlayacağını açıklar.                                   | 6    |

**a) Örnek cevap:** 1: Girişteki merdivenden çıkamaz. 3: Asansör olmadığı için kütüphaneye gidemez.

**b) Örnek cevap:** Girişe rampa yapılmalı. Böylece öğrenci okula kimseye muhtaç olmadan girer, öteki öğrenciler gibi derslerine ve etkinliklere zamanında katılabilir.

**Sık hatalar:** Engeli numara yerine genel ifadeyle yazmak; Çözümü fırsat eşitliğiyle ilişkilendirmemek

**3.** SB.7.1.2 · Özel gereksinimli bireyler için fırsat eşitliğini sürdürmeye yönelik fikir üretebilme · orta

15 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                                                                   | Puan |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| a)    | Birinci öneriyi geliştirir (işaret dili tercümanı, ekranda altyazı, oyunun yazılı özeti, sahneyi yakından görebilecekleri ön sıra vb.). | 4    |
| a)    | İkinci öneriyi geliştirir.                                                                                                              | 4    |
| b)    | Herkesin kültürel ve sosyal etkinliklere katılma hakkı olduğunu, düzenlemelerin bu hakkın kullanılmasını sağladığını açıklar.           | 7    |

**a) Örnek cevap:** Sahnenin yanında bir işaret dili tercümanı bulunmalı; ayrıca konuşmalar büyük bir ekranda altyazıyla gösterilmeli.

**b) Örnek cevap:** Gösteriyi izlemek herkesin hakkıdır. Bu düzenlemeler olmazsa işitme engelli çocuklar bu haktan yararlanamaz; yani düzenleme bir lütuf değil, eşit hakkın gereğidir.

**Sık hatalar:** Görme engellilere yönelik öneri yazmak; Hak ile yardım kavramlarını ayırt edememek

4. SB.7.1.3 · Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme · kolay

15 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                                  | Puan |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
|       | Toplumun işgali kabul etmediği, vatanını korumak için kendiliğinden harekete geçtiği çıkarımını yapar. | 10   |
|       | Çıkarımını "kendiliğinden", "düzenli ordu kurulmamışken" gibi bir ifadeye dayandırır.                  | 5    |

**Örnek cevap:** Türk toplumu işgali kabul etmemiş ve vatanını korumak için kimseden emir beklemeden harekete geçmiştir; çünkü düzenli ordu kurulmadan halk kendiliğinden direniş birlikleri oluşturmuştur.

**Sık hatalar:** Kuvâ-yi Milliye'nin tanımını yazıp çıkarım yapmamak

5. SB.7.1.3 · Türk toplumunun millî meseleler karşısında gösterdiği tutum ve davranışlara ilişkin çıkarım yapabilme · zor

20 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                                                                    | Puan |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| a)    | Ortak tutumu çıkarır (zor zamanlarda fedakârlık, dayanışma ve birlik içinde hareket etme).                                               | 8    |
| b)    | Kaynak 2'nin savaş değil bir doğal afet olduğunu belirtir.                                                                               | 4    |
| b)    | Dayanışmanın farklı dönemlerde ve farklı türden millî meselelerde de sürdüğü sonucuna ulaşarak görüşün doğru olmadığını gerekçelendirir. | 8    |

**a) Örnek cevap:** İkisinde de insanlar zor bir durumda kendi canlarını ve imkânlarını düşünmeden fedakârlık yapmış, dayanışma göstermiştir.

**b) Örnek cevap:** Görüşe katılmıyorum. Kaynak 1 savaş yıllarını, Kaynak 2 ise savaştan yıllar sonra yaşanan bir depremi anlatıyor. İkisinde de aynı dayanışma görülüyor; demek ki bu tutum yalnızca savaşlarda değil, toplumu derinden etkileyen her millî meselede ortaya çıkıyor.

**Sık hatalar:** Kaynakların dönemlerini karşılaştırmamak; Görüşü değerlendirirken kaynaklardan kanıt kullanmamak

6. SB.7.2.1 · Küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimi yorumlayabilme · kolay

15 puan

| Madde | Ölçüt                                                                                | Puan |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------|------|
| a)    | Haberleşmenin zamanla hızlandığını, ucuzladığını ve kolaylaştığını yorumlar.         | 4    |
| a)    | Bu değişimi iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve küreselleşmeyle ilişkilendirir.   | 4    |
| b)    | Bir olumlu etki yazar (uzaktaki akrabalarla bağın güçlenmesi, özlemin azalması vb.). | 7    |

**a) Örnek cevap:** Haberleşme haftalardan anlara indi ve ücretsiz hâle geldi. İletişim teknolojileri geliştikçe dünya küçülmüş gibi oldu.

**b) Örnek cevap:** Zeynep kuzeniyle her gün konuşabildiği için uzakta olsalar da birbirlerine yakın kalıyorlar.

**Sık hatalar:** Kuşakları yalnızca sıralayıp değişimi yorumlamamak; Olumlu etki yerine teknolojinin adını yazmak